

ACC. N:R M. 12884: 1-4.

Landskap: *Västergötland* Upptecknare: *Mariaune Hellström*
Härad: *Västergötland* Berättare: *Anna Kärn*
Socken: *Beklinge* Berättarens yrke:
Uppteckningsår: *1953* Född år *1864* i *Beklinge*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hemmets prydnader. s. 1-2
Beqvärning. s. 3-4.

LMF 49.
" 70.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12884:/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Vi var fattiga i mitt hem, för far dog tidigt och det var inte så lätt för mor att klara allt själv, Vi hade ett rum och det var simpelt som på många andra ställen. På sommaren satte vi in löv i spisen och vi satte blommor där också. Lövet hade vi i en kruka och vi satte det så att krukans inte syntes. Vid midsommartiden satte vi löv mellan sofforna vid fönstret också. för det luktade så friskt och gott och så var det litet festligare.

Ene strödde vi på golvet ibland till söndagarna. Det var bra, för det luktade friskt och det behövdes, när det bara fanns ett rum man var många. På en del ställen strödde de halm på golvet på Annandag jul, men det gjorde inte vi. Trasmattor hade vi också, men bara vid högtiderna. Golvet skurades mest varje lördag och sopa fick man göra varje dag.

Vi hade tapeter med blommor på hemma, men det fanns många, som hade målade brädväggar bara. Bonader på väggarna hade vi inte och inte tavlor heller. Men när jag fick ett eget hem för 62 år sedan, satte jag upp tavlor med religiösa motiv. Det fanns folk, som gick omkring och sålde sådana tavlor.

Dukar hade vi inte till vardags, men när det skulle vara riktigt fint hade vi mörka dukar, som var som säckväv, Det var blommor och frans på dem och de var vådligt fina. På högtidsdagarna sattes blommor på bordet. Till julen bakades julhögar och de skulle stå som prydnad på bordet över juldagarna; sedan fick man göra som man ville med dem och då åt de flesta upp sina. Men man kunde ge bort av dem också eller gömman på dem. En Julhög bestod av en vanlig brödkaka, limpa, kuse och några kakor och det såg fint ut när det fanns många på bordet. Det hörde till att tjänstefolket på gårdarna skulle ha var sin jülhög och den fick de ta med sig hem.

I köket och i rummet också hade vi en stor öppen spis med valv. Spisarna var gjorda av stora stenar och tegelstenar , men de var inte så fint murade.

För att lysa oss hade vi fotogenlampor. I rummet hade vi en lampa med glaskupa, men lampan i köket hade ingen kupa, så det var bara en fot och ett glaströr, för kuporna var dyra. När det var kristid fick vi använda karbidlampor .

Luf. 49

1

ACC. N:R M. 12884:2.

Krukväxter hade vi inga och inte vet jag, när folk började ha det. Men att det anses tursamt, när man lyckas 'tjuva' ett avlägg utan att någon märker det, det har jag ju hört.

Skåp hade vi inget, men vi hade en skänk och den hade vi blom-
mor på och om man hade en bricka, så satte man den på skänken som prydnad.

Några halmsaker vid julen hade vi heller inte, men vi hade svarvade kronor med ljusoch karameller i fina papper i stället. Och i taket brukade vi spänna upp guirlander av papper och pappersblom-
mor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
2

2,

ACC. N:R M. 12884:3.

Inte spreds dödsbudet av någon särskild, men alla visste snart, när någon var död. Det var nog aldrig vanligt att de flaggade utom när dödsfallet var hos bättre folk.

Man lade pengar på ögonlocken för att de skulle ligga igen och en psalmbok under hakan för att munnen skulle vara ihop. Den döde skulle tvättas innan han lades i kistan, men det vet jag ingenting om. Sängkläderna tvättades också.

Kistan var klädd med grönt tyg inuti och den döde hade ett vitt linne. Någon annan svepning har jag inte hört om.

Likkammaren var för det mesta ett skjul, som var klätt med granris och vita lakan med band rätt över, så det var i ett för fönstren. Om sommaren, när det var varmt bisatte de den döde, men annars och på vintern så högg de granruskor och satte runt kistan. Nog fanns det sådana, som ville se liket.

Likvaka vet jag ingenting om.

Kistorna var svarta och när det var ett barn, som dött hade de vita kistor. De bar kistorna med linor, som de fick låna i kyrkan.

Likbår har jag aldrig hört talas om.

Om det inte var lång väg, så bars kistan till kyrkan, men var det långt så tog de sin egen fjädervagn och klädde den med granris och körde kistan på den.

En släkting höll utfärdstal och så sjöng de en vers vid kistan där hon stod mellan granruskorna. De strödde granris en bit på vägen.

Sorgaståten gick för det mesta om det inte var alltför långt. De närmaste släktingarna gick först och det var tre, som gick i bredd och då var det två, som gick inte var så nära släkt och de förde den som gick i mitten. Barnen var sällan med. Det var aldrig någon, som gick före och sjöng. Prestaver hade de kanske någon enstaka gång, men det minns jag inte.

När man kom fram, mötte prästen och gick före sorgaståten och klockorna ringde.

De som tagit livet av sig, fick inte tagas genom kyrkporten. De lyftes över muren och fick ligga på ett särskilt ställe. Ingen klockringning fick de heller, så de passade på, när det bönaringde.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Luf. 70

ACC. N:R M. 12884:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dödfödda barn fick heller ingen ringning.

Jordfästningarna var för det mesta på söndagar eller fredagar.

Om det var möjligt, tog man den i samband med högmässan, men det gick bara varannan söndag. Jordfästningen var ute och altartjänst var det aldrig. Ofta var det någon släkting, som sade några ord och så sjöng man.

De sörjande satt först i kyrkan och de satt hela tiden under tjänsten. - Ringningen har jag inte reda på, men nog ringde de likadant för alla.

Begravningskalasen var i hemmet och gästerna hade förning med sig fina kakor, tårter, ostkaka och puddingar i bunkar med mörkt omkring.

Begravningskarameller var inte allmänt hos de fattiga och inte vin heller, men alltid var det något de bjöd på. Särskild värd fanns inte på alla begravningar, men ibland var det en släkting, som var värd.

Jag har aldrig hört om att prästen och klockaren skulle ha särskilt betalt, men kyrkväktaren fick nog lite. Insamlingar till de fattiga var det kanske för längre sedan tillbaka.

Varje gård hade särskild gravplats och de underlydande låg på sina särskilda platser. Gravvården var ett träkors med namnet på och det fanns inte många gravstenar. - Blommor är det ovisst om de hade på gravarna, när jag var ung. Styva kransar av metall fanns det och de låg ute på vintern också.

Kvinnorna var svartklädda och hade vita kragar och karlarna hade också mörka kläder.